

FREEDOM

aneb

Řecký Gibraltar

Cesta za svobodou

Řecko-Malta-Tunisko-Sardinie-Baleáry

Za uplynulé tři sezony ve Středomoří jsme navštívili všechny země a prozkoumali každý ostrov zde ležící. Zbývá nám tedy poslední neproplutá část a tou je pobřeží severní Afriky.

JJe 25. dubna 2010 a my opět stojíme před naší SNĚHURKOU v marině Marmaris v Turecku. Po zimní přestávce nám začíná jachtařská sezona. Z Turecka jsme se odhlásili a doslova se slzami v očích se ohlížíme na vzdalující se obrysy pobřeží. V myslích se nám honí nádherné vzpomínky z této krásné země. Celkem jsme zde trávili tři sezony a Turecko jsme prakticky obepluli kolem dokola lodí i křížem krážem autobusem ve vnitrozemí (YACHT 5/2010). Pro nás zůstane nejkrásnější

zemí Středomoří a doufám, že se sem ještě někdy vrátíme. Třeba na jachtařský důchod.

Jenže volání dále je tak silné, že chceme poznat i další země, proto se s napnutými plachtami blížíme k Rhodosu. Ten také známe jako své boty. V supermarketu si u našeho kamaráda doplňujeme zásoby včetně piva, vína i ginu, který je zde suverénně nejlevnější, ve srovnání s ostatními řeckými ostrovy až o 10 EUR za láhev. Rovněž si zde na poště vy-

zvedáme balík. Nechali jsme si jej sem poslat z domova, protože jsme vše nemohli vzít do letadla. Jsou v něm hlavně knihy, takže se naše lodní knihovna opět rozroste. Z Rhodosu pak vyplouváme známou trasou na Symi, Kos, Kalimnos. Z něj již pak západním kurzem směřujeme na Naxos. To je jeden z mála ostrovů, který jsme ještě nenavštívili. Takhle ještě prodáme několik dalších ostrovů a přes ostrov Hydra se blížíme k městu Navpliou. Tím prakticky začínáme obeplouvat Peloponéský polo-

Valletta

ostrov. Je to jediné místo v Řecku, které jsme ještě neprozkoumali. Ráno sedáme na autobus a po 30 km vystupujeme na kopci, na kterém stojí ruiny Mikén. Mikénská civilizace patřila mezi nejstarší a je úžasné, že zde zůstaly základy jejich staveb staré 3 000 let. Po návratu do přístavu ještě zvládneme výšlap po 999 schodech na benátskou pevnost nad městem, odkud je skvělý výhled na celou zátoku.

Z Navpliou pokračujeme na jih ve slabém protivětru, raději tedy motorujeme. Další zajímavou zastávkou je městečko Monemvasia. Do moře vybíhá poloostrov s vysokou skálou, proto se tomuto místu také přezdívá řecký Gibraltar. Nahoře na skále se nachází pozůstatky středověkého hradu a při moři je vysokými hradbami obezděno podhradí. To se pomalu opravuje, takže procházka tímto histo-

rickým městem je kouzelná. Pokračujeme na jih a v okamžiku, kdy obeplujeme mys Neapolis a stáčíme na západ, plujeme neustále proti větru. Postupně navštěvujeme zajímavá místa, kde jsou vystavěny staré janovské či benátské hrady Kithera, Koroni, Methoni a Pilos. V Methoni nás čekalo malé překvapení, protože v zátocce pod hradem kotvily dvě české plachetnice. Byli to jachtaři z Českých Budějovic a jedna z lodí byla KARYA manželů Sýkorových, kteří na ní obepluli svět. Naši poslední zajímavou zastávkou byl přístav Katakolón. Je zde dobře kryté kotviště, takže jsme se mohli vydat vlakem do 40 km vzdálené Olympie – kolébky olympijských her.

Celou dobu jsme průběžně sledovali vítr a zjistili, že v Jónském moři prostě nefouká nic než severozápad. V pondělí 28. 6. proto vyplou-

váme ostře proti větru o síle 15 uzlů a máme před sebou 290 mil na Sicílii nebo 360 mil na Maltu. První den jsme strávili v ostrém náklonu na levobok, avšak upluli jsme 150 mil. Pak již vítr slábne a stáčí se na západ, takže musíme odpadat. Místo na Sicílii míříme na Maltu a třetí den již do Libye (tam jsme původně chtěli také plout, jenže momentálně vznikl jakýsi diplomatický konflikt a Kaddáfí přestal udělovat víza občanům Evropské unie). Čtvrtý den pak již musíme domotorovat v bezvětří na Maltu. Celkem jsme upluli 500 mil. Před Vallettou se pouze zahlásím na port control Valletta na VHF 14 a jinak není žádné přihlášení potřeba. Kotvíme v marině Msida a platíme rozumných 22 EUR. Po dvou dnech se přesuneme z mariny na kotviště před nábrží Slima. Tady stojíme bezpečně celý týden a pořádně různé výlety po ostrově. Malta je dlouhá pouze 25 km a do všech koutů jezdí autobusy. Kromě Valletty nás zaujalo i městečko Msida. Ta leží uprostřed ostrova a dříve byla hlavním městem. Je to stará pevnost na návrší a lze si odsud prohlédnout celý ostrov. Rovněž jsme navštívili zátoku sv. Pavla. Ten zde ztroskotal v roce 60 při svojí plavbě do Říma. Od té doby je ostrov křesťanský. Z historického hlediska však Malta nabízí mnoho zážitků, zejména díky řádu maltézských rytířů, kteří byli ve své době nejbohatším, a tím i nejsilnějším řádem v Evropě.

Po týdnu stání ve Vallettě odplouváme na ostrov Gozo. Ten není tak přeplněný a turisty sem vozí pouze výletní lodě. My jsme dva dny zůstali na západní straně ostrova v zátocce Dwejra. Je to doslova hluboká díra mezi skálami a celou noc zde můžete poslouchat živý koncert dravých ptáků. Hned vedle je skalní brána zvaná Azurové oko a východ či západ slunce dotváří neskutečné barevné kreace na skalách. Poslední zastávkou v souostroví je Blue lagoon na ostrově Comino. Ta je vyhlášenou turistickou destinací a každé ráno sem výletní lodě přivázejí turisty na koupání v křišťálové vodě. V 11 hodin již je zde hlava na hlavě a loď na lodi. Večer však všichni odpluli a my jsme tu měli božský klid.

Ráno v 5 hodin vytahuji kotvu a nastavuji kurz na Lampeduzu. Vítr tady většinou fouká západní, takže využívám bezvětří a celý den hučíme na motor. Po 90 mílích kotvíme před soumrakem v zátocce na východě ostrova. Ráno přeplujeme do přístavu, kde hodíme kotvu vedle rybářů. Prohlédneme si Lampe-

Gozo

Monastir

duzu, dokoupíme zásoby a po hodině pokračujeme do Modré laguny. To je určitě nejkrásnější zátoka na ostrově. Ale je zde rezervace a zákaz kotvení, musíme pryč. Fouká slabý jihovýchod, takže vytahujeme genakr a v 15 hodin vyplouváme do Tuniska. Na slabý osmiuzlový vánek se rozjíždíme rychlostí 5,5 uzlu, která nám vydrží až do 3 hodin v noci. Pak již musí genakr dolů a 20 mil motorujeme. Po svítání jej však opět vytahujeme a v přesném kurzu míříme na Monastir. Na volání vysílačkou do mariny nikdo nereaguje, a tak vplujeme dovnitř. Hned na nás mává mariňák a vyvazuje na kraji přístavu. Policie i celnice jsou přímo v marině. Víza máme z Čech, ale lze je dostat přímo na místě. Po 20

minutách jdu s celníkem na kontrolu lodě a vše je bez problémů. Marina je poměrně solidní a stojí 15 EUR. Většina lodí je zde francouzských a opuštěných. Francouzi totiž tráví léto doma a na podzim se stěhují na jachty do Tuniska, kde jsou až do jara. Vůbec se jim nedivím, protože teplota vzduchu je 38 °C a v salonu máme 35 °C. Snažíme se dospat probdělou noc, ale v tomto vedru to opravdu nejde. Nakonec skončíme na blízké pláži.

Další den si půjčujeme auto (45 EUR/den) a dva dny cestujeme po jižním Tunisku. To je daleko zajímavější než hotelové komplexy u moře. Navštívili jsme skalní město Matmatu, pouštní oázy, solná jezera i horskou oázu Ta-

merza. Zážiteků a vzpomínek tisíce, hlavně když se nám porouchalo v poušti auto. Po čtyřech dnech v Monastiru přeplováme 15 mil do Al Kantaoui, určitě nejkrásnější mariny v Tunisku. Je zbudována uvnitř rezidentní čtvrti. Molo je současně kolonádou obchodů a restaurací, takže je zde živo dlouho do noci. V okolí pak stojí desítky hotelů a celých komplexů. Jezdí odsud turistický vláček do města Souse, kde je zajímavé staré město. Dva dny nám však stačí a míříme do Hammamet. Při odplutí z každého přístavu je třeba zajít na pobřežní stráž, odhlásit se a v novém zase přihlásit. Po 33 mílích na krásný východní vítr doplachtíme do Hammamet. Zde leží největší marina v Tunisku a stojí už 30 EUR, avšak roční kotvení by nás zde stálo 2 000 EUR. V okolí opět samé hotely, tedy nic pro nás. Jenže ve Lvím zálivu začal mistral a právě dofoukl až sem. Předpověď je severozápad o síle 30–35 uzlů, takže pokračovat do Tunisu nepůjde. Zůstáváme celkem čtyři dny a pak se nám podaří kolem pobřeží přeplovout do rybářského přístavu Kelibia. V silném větru se vyvazujeme vedle rybářů a okamžitě u nás stojí policista a kontroluje doklady. Zůstáváme zde dva dny a na kolech podnikáme výlet do města Kerouane. To jsou jediné zachovalé zbytky punského města v Tunisku. Přes den nám hlídá jachtu rybář z okolní lodě. Dostal za to pivo a krabičku cigaret a byl úplně nadšený. S bezpečností jachet zde sice není problém, ale jistota je jistota.

Ceny v Tunisku jsou pro nás skvělé. Samozřejmě v turistických komplexech je vše dražší, ale tady jsme v typicky tuniském městě. Večer navštívujeme rybí restauraci. V sousední rybárně si vybereme čerstvou rybu a v restauraci

Motorest v Tunisku

Přístav Kelibia

nám ji připraví podle přání. Zvolili jsme recept podle pana domácího a neudělali jsme chybu. Za dvě velké ryby s oblohou jsme zaplatili 10 EUR. Pouze s pitím je ztrochu problém, pivo ani víno nevedou, takže jsme museli vše spláchnout mátovým čajem. Rovněž to bylo poprvé, kdy jsme nepochodili s angličtinou, ale ruce nám vše nahradily.

Z Kelibie pokračujeme do Tunisu. Je to 70 mil a naštěstí jsme jen 15 mil motorovali. Zbytek byl ostře proti větru. V Tunisu není marina, takže se musí zastavit v Sidi Bou Said. Na vysílačku nikdo nereagoval, vpluli jsme tedy dovnitř a hned se uvázali k prvnímu molu. Co mě však čekalo v kanceláři, bylo jako zlý sen. Mladý arogantní Arab na mě spustil francouzsky, co tam dělám a jestli mám rezervaci. Tu jsem samozřejmě neměl a jen jsem pochopil, že tam nesmím stát a okamžitě odjet. Chvilí jsme na sebe křičeli a nechybělo mnoho a chytil jsem ho pod krkem. Nakonec mne

z kanceláře decentně vyvedl jeden mariner, vysvětlil mi, ať si přejeďu k pumpě a tam čekám, že pro mne místo určitě najde. Využil jsem času a dotankoval plné nádrže za 0,50 EUR za litr. Mezitím přijíždělo několik francouzských jachet a po komunikaci vysílačkou se vyvazovaly. Stejně jako my dopadla i polská plachetnice. Asi po dvou hodinách čekání nám mariňák začal naznačovat, že místo asi bude a nenápadně si řekl o bakšiš. Takže v tom byl asi problém, dal jsem mu 5 EUR a hned mi ukazoval, kam mám zaplout. Cena zde byla již 37 EUR a zůstali jsme dva dny. Akorát na prohlídku Tunisu s velkou Medinou, ale hlavně Kartága. To totiž leží nedaleko přístavu a je to skutečný historický poklad. Na konec jsme si nechali městečko Sidi Bou Said, rezidenční čtvrť nejbohatších Tunisánů. Domy jsou však zachovány ve starém maurském stylu a v jednom z paláců se například natáčel film Angelika a Sultán. Byla to hezká tečka po zastávce v tuniském zálivu.

Pak již jen přeplavba do Bizerte na severu. To je typicky domácí město s rybářským přístavem bez turistů. Původně jsem měl plán pokračovat do Alžírsku, jenže na velvyslanectví v Praze jsem nepochodil s žádostí o vízum. Opět další země, která dosud nepochopila, co je to jachtařský turismus. Celkem jsme tedy podél Tuniska upluli 230 mil, a protože je hlášen východní vítr, jsme rozhodnuti přeplout na Sardinii. V neděli 1. 8. se tedy odhlašujeme a s mírným větrem z pravoboku nastavujeme kurz Sardinie. Za 26 hodin jsme naprosto v pohodě upluli 140 mil a kotvíme v marině Cagliari. Marina stojí 50 EUR, takže zůstaneme jednu noc kvůli nákupům. Z Cagliari pak vyplouváme do krásných, pro nás již známých zátok Smaragdového pobřeží. Zde čekáme týden, až přestane foukat mistral, a pak se vydáváme na Baleáry.

Avizovaný slabý východní vítr nepřišel, proto jsme museli většinu odmotorovat. Naším

Trasa plavby

prvním kotvištěm je zátoka u přístavu Mao na Menorce. Je plná lodí, takže se skutečně kotví bok po boku a při změně větru se několik lodí dotýká. Zůstáváme zde pouze dva dny a využíváme příznivého větru k přeplavbě na Mallorku. Tady navštívíme několik zátok ke kotvení, a když se pohybujeme kolem přístavů, ze zvědavosti si vyžádám ceník. Za marinu, kde jsme v roce 2007 platili 35 EUR, je nyní cena 65 EUR a ty luxusnější si klidně napačítají 80–100 EUR za den. Novinkou jsou pak kotevní bóje umístěné v několika lokalitách. Na www.balearslifeposedonia.eu se může každý jachtař zaregistrovat a 24 hodin dopředu si lze zarezervovat bóji na kotvení. Bóje jsou očíslované, takže při příplutí si každý vyhledá svoje přidělené číslo a má jistotu dobrého kotviště. Bóje jsou značeny podle velikosti lodí a perfektně udržované. Vše na svém člunu kontroluje strážce, a pokud nemáte rezervaci, vykáže vás na kotvu. Pozitivní je pak to, že vše je zdarma.

Po příplutí na Ibizu je již na první pohled znát, že obrovské hotelové komplexy zde nenajdeme. Samozřejmě u každé pláže stojí hotel, je však kultivovaně zasazen do okolí, takže všude jsou vzrostlé stromy a celý ostrov je krásně zelený. Akorát severozápadní strana je momentálně černá od velkého letního požáru. Voda je proti Mallorce opravdu čistá, a tak

máme z ostrova úplně jiný dojem. Na závěr Baleár si ještě odskočíme na jih k ostrovu Formentera. Ten je určitě nejkrásnější, i když není tak hornatý. Severní část je doslova placka, ale bílé písčité pláže a křišťálová voda nemají daleko do Karibiku. I v polovině září je zde mnoho jachet a posádky si užívají tu nádheru. Pouze marina na Formentere je v luxusní třídě, tedy „jen“ za 120 EUR a ještě se platí extra voda, jež se musí dovážet tankery. Však je marina také poloprázdná a všichni stojí na kotvách.

Španělské pobřeží není moc zajímavé. Většinou hotely panelového stylu a rovné pláže. Kotvit se tu prakticky nedá, protože neustálé vlnění vyžene spánek z hlavy i tomu největšímu spáči. Proto máme namířeno 120 mil až k blízkosti Cartageny. Před ní se totiž rozkládá velmi zajímavá laguna, nazývaná se Menorské moře. Vplout dovnitř se dá pouze prokopaným kanálem, přes nějž vede padací most. Ten se zvedá přes den každou hodinu. Při vplutí dovnitř vás pak čeká absolutně klidná hladina. Laguna je pouze 10 mil dlouhá a 5 mil široká, s hloubkou okolo 5 metrů. Je zde však mnoho zrádných mělčin a dvakrát jsme na nich uvízli. Uprostřed jsou dva ostrůvky skýtající ochranu i při silnějším větru. Trochu problematické je dno s jemným blátem a trávou. To se nám vymstilo jednoho rána,

kdy se nám utrhla kotva v silicím větru. Klasicky jsem nastartoval motor a chtěl pojíždět proti větru a překotvit. Jenže jsem zapomněl na náš člun a namotal si jeho provaz na propeler. Pak jsme již jen sledovali, kolik metrů nám zbývá k pláži. Levým kýlem jsme se opřeli do písku a 25uzlový vítr nás lehce houpal. Nyní jsem mohl konečně vytáhnout kotvu. Příčina byla jasná, kotva se obalila silným rybářským vlascem, takže utvořila jakousi bahenní kouli a nemohla se zarývat do dna. Asi 20 minut jsem odřezával lano z propeleru a potom pomocí dvou kotev vyvezených na hloubku jsme se sami dostali pryč. Samozřejmě že místním obyvatelům jsme předvedli zajímavé dopolední představení.

Po týdnu kotvení v Menorské laguně opět prolouváme pod mostem a pokračujeme na jih do Almerie. Zde se nachází přístav Aquadulce s rozumnými cenami, který je skvěle chráněn před zimními větry vanoucími od Gibraltaru. Po pěti měsících plachtění máme za sebou 2 970 mil a za poslední čtyři sezony jsme propluli všechna zajímavá místa ve Středomoří i Černém moři. Končíme tedy naši evropskou plavbu a těšíme se na rok příští, kdy chceme pokračovat plavbou kolem světa směrem na západ.

Text a foto Miroslav Račan
www.snehurka-yacht.cz